



Fyritíðarþensjón



almannaverkið

Pensjónsrættur o.a.

Fyriritðarpensjón kann játtast persónum í aldrinum 18-67 ár, hvørs arbeiðsførið *varandi* er niðursett við í minsta lagi eini helvt orsakað av avlamni. Somuleiðis kann fyriritðarpensjón játtast av sosialum orsökum og í sambandi við einkjustøðu.

Persónar undir 60 ár kunnu ikki fáa fyriritðarpensjón, um fyriskipanir kunnu setast í verk, sum meira enn fyribils betra arbeiðsevniini ella um til ber at útvega viðkomandi eitt hóskandi arbeiði. Einkjur/einkjumenn við uppihaldsskyldu móttvegis børnum undir 18 ár kunnu fáa miðal fyriritðarpensjón. Tað er í hesum føri ikki ein treyt, at arbeiðsføri er skert.

Trý pensjónsstig

Niðanfyrri eru treytirnar fyrri tey ymisku pensjónsstigin settar upp:

Hægsta fyriritðarpensjón

Persónar millum 18 og 67 ár, sum eru varandi óarbeiðsførir í eini og hvørjari vinnu, ella bara hava smávegis eftir av arbeiðsføri.

Miðal fyriritðarpensjón

1. persónar millum 18 og 67 ár, tá arbeiðsførið varandi er minkað við minst 2/3.
2. einkjur og einkjumenn við uppihaldsskyldu móttvegis børnum undir 18 ár.

Lægsta fyriritðarpensjón

1. persónar millum 18 og 67 ár, tá arbeiðsførið varandi er minkað við minst eini helvt.

2. persónar millum 50 og 67 ár, tá viknandi heilsa, vantandi arbeiðsmøguleikar ella aðrar serligar umstøður gera, at viðkomandi hevur brúk fyrri hjálp til uppihald.
3. einkjur og einkjumenn, sum hava mist rættin til einkjupensjón, tí yngsta barnið hevur fyllt 18 ár, og viknandi heilsa, vantandi arbeiðsmøguleikar ella aðrar serligar umstøður gera, at viðkomandi hevur brúk fyrri hjálp til uppihald.

Vanligar treytir

Rætturin til pensjón er treytaður av, at tann, ið fær pensjón

1. hevur danskan heimarætt ella er giftur við ella seinast hevur verið giftur við persóni við danskum heimarætti,
2. hevur fastan bústað í Føroyum ella hevur hýru við skipi, skrásett í Føroyum og
3. hevur havt fastan bústað í danska ríkinum í minsta lagi 3 ár frá fylta 15. árinum til fylta 67. árið

Sambært sáttmála við onnur lond kann undantak gerast frá omanfyrirstandandi treytum. Somuleiðis kann landsstýrismaðurin í serligum førum gera undantak frá bústaðartreytini og treytini um ríkisborgarætt.

Pensjón úr øðrum landi

Persónar, sum hava verið búsitandi ella hava arbeiðt í øðrum norðurlandi (Íslandi, Noregi, Svøríki ella Finnlandi) millum 15. og 67. árið, kunnu hava innvunnið sær rætt til pensjón haðani. Fleiri upplýsingar um hetta fáast hjá Almannaverkinum.

Upphæddir

Fyrirtíðarpensjón er samansett af grundupphædd, viðbót, avlamiðbót (til hægsta og miðal fyrirtíðarpensjón) og eykaviðbót (til lægstu pensjón). Barnaviðbót verður veitt, tá pensjónistur hefur upphalds- ella gjaldsskyldu móttvegis barni undir 18 ár. Talva 1 vísur mánaðarligar pensjónsupphæddir fyrri ávikavíst hægstu, miðal og lægstu fyrirtíðarpensjón, tá ársinntøkan er niðanfyri kr. 92.900 (tøl frá 2014). Dagfórdar veitingaupphæddir eru at finna á heimasíðuni www.av.fo

Talva 1. Pensjónsupphæddir um mánaðin (tøl frá 2014)

	Hægsta	Miðal	Lægsta
Støk			
Grundupphædd*	6.030	6.030	6.030
Viðbót*	5.994	1.945	1.836
Eykaviðbót*	–	–	2.840
Avlamiðbót**	2.814	2.814	–
Tilsamans	14.838	10.789	10.706
Gift			
Grundupphædd*	4.791	4.791	4.791
Viðbót*	5.412	1.690	1.474
Eykaviðbót*	–	–	2.840
Avlamiðbót**	2.814	2.814	–
Tilsamans	13.017	9.295	9.105
Barnaviðbót**	1.083	1.083	1.083

* Skattskyldug

** Ikki skattskyldug.

Fyrirtíðarpensjónistar kunnu søkja um hjálpar-, røktar- ella persónliga viðbót í sambandi við serligan hjálpar- ella røktar-tørv, ella tá korini eru serliga trupul.

Lækking av pensjón

Grundupphæddin, viðbótin og eykaviðbótin minka líðandi, um ársinntøkan umframt pensjónina fer upp um kr. 92.900 (tøl frá 2014). Minkingin er 30%

av ársinntøku omanfyri frádráttarupphæddina. Avlamiðbótin er óheft av inntøku.

Tað er altíð ársinntøka, sum liggur til grund fyrri útrokning av pensjón. Inntøka er: skattskyldug inntøka, rentuinntøka av innistandandi og annað.

Broytist inntøkan varandi, kann útrokning verða grundað á væntaða ársinntøku broytingarárið og frameftir. Almanna-verkið umrokna, tá pensjónistur hefur boðað frá broytingum í inntøkuvíður-skiftunum.

Inntøka hjá hjúnafelaga ávirkar ikki pensjónsupphæddina hjá fyrirtíðarpensjónistum.

Gev gætur!

Fyrirtíðarpensjón verður veitt til fólk, sum hava skerdan arbeiðsførleika. Hetta merkir, at samanhangur er ímillum ta inntøku, ein fyrirtíðarpensjónistur forvinnur av *arbeiði* og hansara rætt til fyrirtíðarpensjón. Tí er omanfyri nevnda inntøkumark bara galdandi treytaleyst, tá fyrirtíðarpensjónistur t.d. hefur eftirløn ella aðra inntøku, sum ikki kemur av arbeiði. Fá meiri at vita frá Almanna-verkinum um samanhangin millum rætt til fyrirtíðarpensjón og at hava inntøku av arbeiði (arbeiðsførleika).

Pensjónistar, ið hava serliga trupul fíggjarlig kor, kunnu søkja um persónliga viðbót. Almanna-verkið skal síðani gera eina fíggjarligu meting. Pensjónistar við lágari inntøku fáa umframt pensjónina, eina viðbót – brennistuðul.

Fá meira at vita

Vilt tú hava meira at vita um móguleikarnar, kanst tú seta teg í samband við Viðskiftadepilin hjá Almannaverkinum.

Almannaverkið gevur ráð og leiðbeining um pensjónsviðurskifti og útflyggjar umsóknarbløð. Umsóknarbløð eru eisini at finna á heimasíðuni www.av.fo undir oyðibløð.

Almannaverkið

Viðskiftadepilin
Smyrilsvegur 20
Postrúm 3096
FO-110 Tórshavn

Tlf. 36 00 00 · Faks 36 00 01
av@av.fo · www.av.fo

Viðskiftadepilin Norðoyggjar

Klaksvíksvegur 78A, FO-700 Klaksvík

Viðskiftadepilin Eysturoy

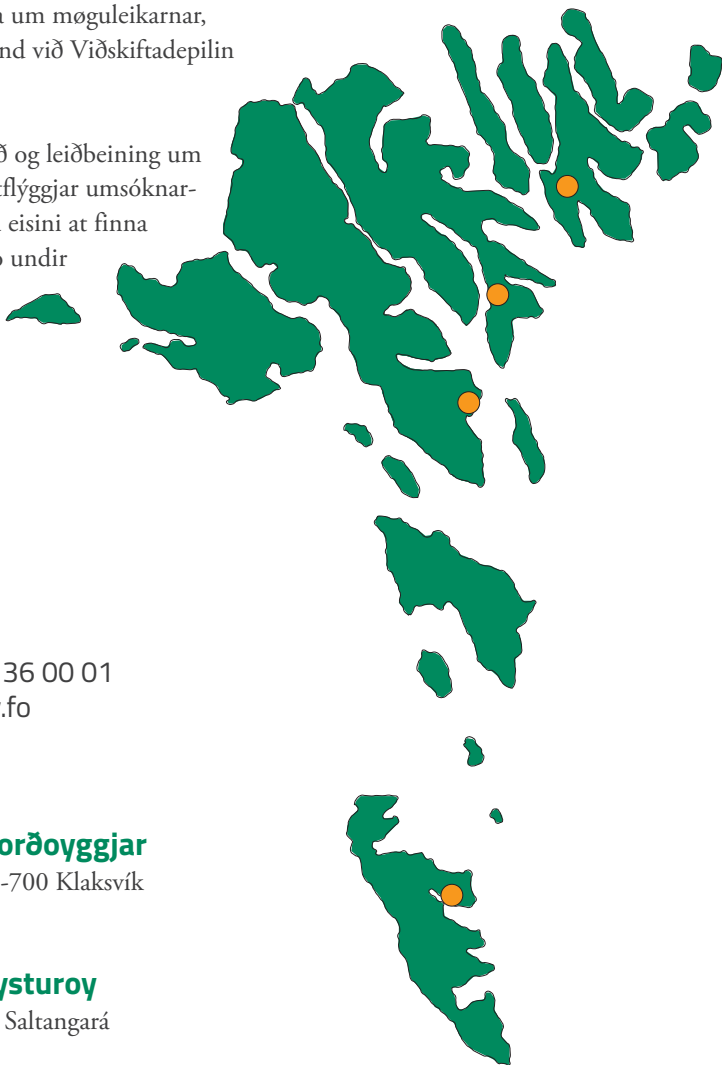
Heiðavegur 57, FO-610 Saltangará

Viðskiftadepilin Tórshavn

Smyrilsvegur 20, FO-110 Tórshavn

Viðskiftadepilin Suðuroy

Sjógøta 3, FO-810 Tvøroyri



almannaverkið